

דף סיכום בחינה

מזהה בחינה: 001000270784 מזהה סטודנט: 183401

שם קורס: מבוא למשפט עברי

מספר מבחן: 0001

מספר שאלה בטופס בחינה	ניקוד מירבי	ציון	התשובה שסומנה	התשובה הנכונה	מיקום השאלה בטופס המקור	מיקום התשובה שסומנה בטופס המקור
1	3.00	3.00	1	1	1	1
2	3.00	3.00	1	1	2	1
3	3.00	3.00	1	1	3	1
4	3.00	0.00	3	1	4	3
5	3.00	3.00	1	1	5	1
6	3.00	3.00	1	1	6	1
7	3.00	3.00	1	1	7	1
8	3.00	3.00	1	1	8	1
9	3.00	3.00	1	1	9	1
10	3.00	3.00	1	1	10	1
11	3.00	3.00	1	1	11	1
12	3.00	3.00	1	1	12	1
13	3.00	3.00	1	1	13	1
14	3.00	3.00	1	1	14	1
15	3.00	3.00	1	1	15	1
16	3.00	3.00	1	1	16	1
17	20.00	17.00	-	-	17	-
18	15.00	15.00	-	-	18	-
19	15.00	13.00	-	-	19	-
20	2.00	2.00	-	-	20	-

כמות תשובות נכונות (עבור שאלות סגורות) : 15

0

ציון בחינה סופי : 97.00

מקרא צבעים

תשובה שגויה
שאלה שלא נענתה
שאלה מבוטלת

הבחינה הבדוקה בעמודים הבאים

***** לתשומת לבך, במידה וההערות מופיעות ב "גי'בריש" יש להוריד את הקובץ למחשב ולפתוח ב - reader acrobat *****

מבוא למשפט עברי 9911101,02 תשפ"ג מועד א

· חומר עזר **אסור** בשימוש.

· שימו לב למגבלת המילים. המערכת לא תאפשר לכתוב מעבר למגבלה.

· **בשאלות הפתוחות - יש לנמק כל תשובה.** תשובה שאיננה מנומקת לא תזכה בניקוד.

· מקום בו יש יותר מדעה אחת או שהתשובה תלויה בשינויי נסיבות יש לציין את **כל** הדעות או הנסיבות.

· בחלק של שאלות רב ברירה – יש לבחור את התשובה **הנכונה ביותר**.

· בהצלחה!!!

נדון בכל סעיף לגופו.

ס' 1 - ס' זה ככל הנראה תקף, שכן הוא מתנה על ממון, בכך שייפנו לבית דין של ממונות שבעיר, בית דין זה הוא במילא האחד שאמור לדון בנושאים אלו על פי ההלכה ועל כן עומד.

ס' 2 - לגבי טענת ההונאה, התנאה על ממון צריכה להיות ספציפית, היא תתפרש בצמצום ובסטייה מינימלית מהדין, ראינו זאת בטענה הונאה על מטבע, צריך ממש שיתנו "אני קונה ב100 ולא ב200" ומוותר על טענת הונאה, לכן נדמה שסעיף זה יתפרש בצמצום ולא יתקבל (נדון בזה בהמשך כשנדון במחיר המופרז של הרהיטים).

ס' 3 - התנאה על ממון תקפה, אך לא כאשר היא סותרת איסור, ריבית היא איסור על פי הלכה ועל כן סעיף זה בטל.

ס' 4 - על פי סעיף זה, ניתן לראות כי עשו הסכמה ביניהם, ועל כן אם אחד ייסוג לאחר תשלום יחשב כמי שפרע (דומה לדיני שמיים). אפשר לראות שמעון כשומר שוכר ועל כן יכול להיות שאם יישבע שהדבר קרה באונס הוא יהיה פטור מאחריות.

שמעון טוען כי הרהיטים נמכרו במחיר גבוה במיוחד, במידה ויצליח להוכיח כי המחיר גבוה ב20% ממחיר השוק, יהיה ניתן לבטל את העסקה ולהחזיר את התשלום לשמעון.

ראובן יטען שגם אם כך, אז יוצא מצב ששמעון גרם לו נזק בגרמא (נזק עקיף), על כן שמעון יצטרך להיות מחויב בדיני שמיים, לגבי נושא זה, יש חכמים הטוענים כי יש ממש לדחוק בשמעון בכדי לשלם, ויש הטוענים שמספיק להגיד לו שהוא מחויב בדיני שמיים. יש סיכוי ששמעון יוכרז כגזלן וכפסול עדות.

יטען גם שמעון יוכרז כמי שפרע, כיוון שחזר בעצמו בעסקה לאחר מתן תשלום ולכן יטען שעל פי הרמב"ם יש לקלל של ממש את שמעון, אך שמעון יטען שהתשלום לא בוצע במלואו ולכן יוכרז כחסר אמנה.

על ראובן לפעול לפני שורת הדין, הרי שידוע שלא היה מכוון (כך פעלו רבי שמואל בסיפור עם הארנק, ואף ציין כי זו חובה של ממש) יש כאלה שיצינו שזה כפייה מלאה אך לא דין בגלל שיקולים סובייקטיביים, יש שיצינו שאין כפייה כלל וזו רק חובה מוסרית וכן יש שיצינו כי יש כפייה חלקית ומידת הסנקציות פחותה.

מבחינת השיקולים (מעמד כלכלי חברתי) הפסד אל מול רווח חריגה מנורמה או ויתור על פטור), נדמה כי היד נוטה לשמעון, שכן ראובן כנראה מבוסס כלכלית בעל עסק, אך מצד שני לכיוון ראובן שכן הוא מפתח ממש בדומה לחביות היין.

טענות של ראובן לקבל את הסעיפים על פי ההלכה מתוקף חוקי המקום:

תקנת קהל - לא תחול, אין אישור אדם חשוב, ואין הסכמה של כולם.

מנהג - לא יכול להתנות על איסורים ולפי הרא"ש גם לא על ממון.

ד"ד - על איסורים ונוגד הלכה מפורשת ועל כן נדמה שלא יחול.

רבי אליעזר מגיע ונאמר לו כי הוכרע בהלכה בבית המדרש בנוגע לההלכה מסוימת, אליעזר בוכה ואומר שהוא קיבל הלכה שונה במסורת כל הדרך להלכה למשה בסיני, ועל כן אין סיבה להכריע בבית הדין.

מהחומר הנלמד אנו מבינים שבעצם אליעזר טוען כי דרך ההכרעה צריכה להיות קודם כל כמסורת, דבר זה אנו רואים גם בחומר הנלמד בדרכי ההכרעה: מסורת, אם אין אחת אז רוב מסורות (לא מקבלי המסורת), ואם אין אז רוב בבית הדין הגדול, ואם אין אז בודקים מי החכם הגדול יותר במניין ובחכמה, ואם גם זה אין אז מחמירים (כורחא טוען כי מדרבנן מקלים ומדאורייתא מחמירים) במקרה זה ניתן לראות כי יש מסורת רק לרבי אליעזר ולכן דרך ההכרעה צריכה להיעצר אצלו.

אליעזר בעצם טוען שאין מחלוקת בהלכה של משה לסיני, הלכה זו שמשה קיבל בסיני בתורה שבעל פה, אין עליה מחלוקת. ניתן לראות זאת בחלוקה של הרמב"ם של התורה שבעל פה ל 5 חלקים: 1. הלכות של משה לסיני שאפשר להסיק מהכתב. 2. הלכות משה לסיני שאין להסיק מהכתב (על כך ראו מדברים בשאלה זו). 3. מדרש (הרמב"ם חושב שברירת מחדל זה דרבנן ואילו הרמב"ן חושב שמדאורייתא). 4 ו 5. גזירות ותקנות חכמים (עליהם יש מחלוקת ללא דעות סותרות).

הרמב"ם והרב חופני נחלקו בדעתם האם על ההלכות של משה לסיני יש מחלוקת או לא, חופני טוען שיכול להיות שיבוש ושכחה בהעברת המסורת ועל כן יתנגד לדעתו של אליעזר ויגיד שאכן נדרשים להכרעה בבית הדין, בעוד הרמב"ם שולל כל אופציה כזו וטוען כי אין שיבוש שכזה ושכחה ועל כן אליעזר בעזרת המסורת שקיבל יכול להכריע ואין חולקין על כך.

סיפורו של עכנאי, מספר על דיון האם תנור שבנוי מחוליות טמא או טהור, אליעזר טען שהוא טהור והראה את צדקתו באותות ובמופתים: עץ חרוב שזז, מים שזורמים בכיוון ההפוך, קירות שמוטים אך לא נופלים לגמרי, ים סוער שכמעט הטביע את אחד הרבנים. לאחר כל נס, הרבנים סרבו לקבל את עמדתו וטענו "לא בשמיים היא", כלומר שההלכה לא מגיעה בנבואה, ההלכה הגיעה פעם אחת למשה בסיני, ומאז הסמכות ניתנה לשכל האנושי, לפרש ולהכריע. לכן הקשבה לנבואה תגרום ל"לעבור על דתם".

בתגובה, החכמים נידו את אליעזר ופסלו למפרע את הכרעותיו, מאחר והים סער ואחד הרבנים כמעט טבע, הוא הסביר לאלוהים מדוע עשו זאת, שהוויכוח היה עקרוני, ולאחר מכן מסופר שאלוהים אמר "נצחוני-בני". הדבר מעיד שאלוהים שמח שלא קיבלו את הנבואה, ושמקשיבים למצוותיו ללכת על פי פרשנות החכמים. אכן יש פה מן דואליות שכן אלוהים תמך באליעזר לאורך כל הדרך.

בהקשר לזה, חכמים נוספים אמרו כי גם אם נשכח 3000 הלכות, אין לקבל הלכה מהנבואה, ואף הרמב"ם מציין כי נביא שמנבא הלכה הוא נביא שקר, ומראה שגם אם ישנה שינוי מינורי (2000אמה ל2001), הוא יהיה נביא שקר, מוסיף על כך שגם בוויכוח בין נביאים לחכמים על ההלכה (כאשר הנביאים בכובעם כחכמים), אם יש רוב לחכמים הם מכריעים, כיוון שאין משמעות לנבואה בהלכה.

הביקורת על כך היא שקיבלו את ההכרעה השמימית בין בית הלל לשמאי, חכמים ניסו ליישב את העניין והסבירו כי ישנם תנאים איפה הכרעה שמימית יכולה להתקבל: כאשר לא זימנו את בת הקול, כאשר תואמת לכללים הלכתיים, כשמכריעה איפה שיש ספק הלכתי, ולא כאשר זו הלכה חדשה בלי מקור (השוואה לנצרות).

2
(20)